

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 października 2021 r., wydanym w sprawie z powództwa P. N. przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.170,53 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 września 2019 r. do dnia zapłaty,
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie,
3. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.971,58 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
4. nakazał zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 245,42 zł tytułem zawrotu niewykorzystanej zaliczki uiszczonej przelewem w dniu 2 lutego 2021 roku, zaksięgowanej pod pozycją 570000555295

W toku postępowania pierwszoinstancyjnego ustalono następujący stan faktyczny:

W dniu 7 sierpnia 2019 roku doszło do zdarzenia drogowego, w którym uszkodzeniu uległ należący do powoda P. N. pojazd marki A. (...) o nr rejestracyjnym (...).

Sprawca zdarzenia posiadał w pozwanym Towarzystwie (...) obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC).

Powód zgłosił szkodę pozwanemu. Pismem z dnia 16 sierpnia 2019 roku pozwane Towarzystwo (...) potwierdziło przyjęcie zgłoszenia szkody w przedmiotowym pojeździe i wszczęło postępowanie likwidacyjne pod numerem (...) -01.

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2019 roku pozwane Towarzystwo (...) przyznało na rzecz powoda odszkodowanie za uszkodzony pojazd w wysokości 13.893,21 zł brutto.

Pismem z dnia 19 września 2019 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty pełnego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi z opóźnienie od 31-ego dnia po zgłoszeniu szkody do dnia zapłaty, w terminie 7 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie do zapłaty, pozwany decyzją z dnia 10 października 2019 roku podwyższył wysokość należnego odszkodowania i ustalił jego wysokość łącznie na kwotę 20.203,86 zł brutto.

Pozwane Towarzystwo (...) zawarło z (...) Sp. z o.o. Sp.k. w Ł., (...) Sp. z o.o. w Ś., (...) Centrum (...) w Ł., Zakładem (...) w G. porozumienia, na mocy których każdy z wyżej wymienionych podmiotów zobowiązał się do udzielania pozwanemu i klientom wskazanym przez pozwanego rabatów na ceny materiałów lakierniczych ustalonych według systemu A., E., Dat w celu ich wykorzystania w procesie likwidacji szkody w pojeździe.

W dniu 27 czerwca 2020 roku powód sprzedał pojazd marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) w stanie uszkodzonym za kwotę 1.000 zł.

Uzasadniony koszt naprawy pojazdu marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przy użyciu oryginalnych części zamiennych sygnowanych logo producenta pojazdu oznaczonych literą O, tj. takich części, z jakich producent wyprodukował dany pojazd, przy uwzględnieniu rzeczywistego zakresu uszkodzeń pojazdu powstałych na skutek zdarzenia drogowego z dnia 7 sierpnia 2019 roku, przyjmując średnią stawkę za roboczegodzinę prac blacharsko-mechanicznych i lakierniczych w wysokości 110 zł netto występującą w nieautoryzowanych salonach naprawczych świadczących wysoki standard usług w okresie powstania szkody na terenie Ł. wynosi 24.374,39 zł brutto (19.816,58

zł netto). Koszt ten uwzględnia potrącenia z tytułu wzrostu wartości pojazdu po jego naprawie związanej z wymianą niepełnowartościowej felgi na felgę pełnowartościową w wysokości 307,50 zł brutto.

Średnia stawka za jedną roboczogodzinę prac blacharsko-mechanicznych i lakierniczych występująca na rynku lokalnym poza autoryzowanymi sieciami naprawczymi w warsztatach naprawczych o wysokim standardzie usług w dacie szkody wynosiła 110 zł netto. Nie była to stawka wygórowana i odpowiadała realiom ekonomicznym regionu.

Zastosowanie do naprawy przedmiotowego samochodu zamienników o porównywalnej jakości oznaczonych literą (...) pozwoliłoby na naprawę pojazdu 13 – letniego do stanu sprzed szkody, z uwzględnieniem zachowania, co najmniej takiej samej sprawności technicznej i walorów estetycznych oraz co najmniej takich samych warunków bezpieczeństwa, jednakże moduł optymalizacji programu A. A. nie znalazł zamienników i nie doszło do optymalizacji cen części w tym wariantcie naprawy. Z kolei naprawa pojazdu przy użyciu części zamiennych oferowanych w module kalkulacyjnym A. jest możliwa, ale nie pozwalałaby ona na przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody, z uwzględnieniem takiej samej sprawności technicznej i walorów estetycznych oraz co najmniej takich samych warunków w zakresie jakości zastosowanej części względem jakości części oryginalnej. W zakresie zamienników o jakościach oznaczonych literami „P, PJ”, brak jest takich danych. Brak było podstaw do zastosowania cen części zamiennych niesygnowanych logo producenta pojazdu oznaczonych literą „Q, P, PJ” i pomniejszenia cen oryginalnych części zamiennych, gdyż przed szkodą z dnia 7 sierpnia 2019 roku przedmiotowy pojazd nie posiadał części nieoryginalnych i nie przechodził napraw przeprowadzonych niezgodnie z technologią producenta.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego przedstawionego przez strony. Sporządzone na zlecenie powoda i pozwanego kalkulacje stanowią jedynie dokumenty prywatne i będąc kwestionowanymi przez strony nie mogły stanowić źródła ustaleń odnośnie uzasadnionego kosztu naprawy pojazdu marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na skutek kolizji z dnia 7 sierpnia 2019 roku. Wobec rozbieżności stron w zakresie ustalenia kosztów naprawy tego pojazdu, na podstawie art. 278 k.p.c. niezbędnym było jednoznaczne ustalenie tej okoliczności za pomocą wnioskowanego dowodu z opinii biegłego z zakresu rzeczoznawstwa samochodowego. W ocenie Sądu przedmiotowa opinia stanowi rzetelne źródło wiedzy specjalnej w sprawie. Po jej uzupełnieniu nie była już kwestionowana przez żadną ze stron. Biegły udzielił wyczerpujących odpowiedzi na pytania Sądu zawarte w tezie dowodowej, przyczyniając się do ustalenia przez Sąd okoliczności relevantnych dla określenia kosztów naprawy przedmiotowego pojazdu pozwalającego przywrócić go do stanu sprzed kolizji.

Na podstawie ustalonego, powyższego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy uznał iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości.

Sąd I instancji wskazał iż zgodnie z art. 436 § 2 k.c. w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Powrót do zasad ogólnych oznacza przede wszystkim ukształtowanie odpowiedzialności na zasadzie winy kierującego pojazdem sformułowanej w przepisie art. 415 k.c. Ze względu jednak na fakt, iż ustawodawca polski wprowadził obowiązkowe ubezpieczenie komunikacyjne, odpowiedzialność za posiadacza mechanicznego środka komunikacji przejmuje ubezpieczyciel. W myśl przepisu art. 19 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t. ze zm.), osoba poszkodowana w wypadku ma prawo dochodzenia roszczenia odszkodowawczego bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Nadto, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz pojazdu lub kierujący jest zobowiązany – na podstawie prawa – do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest m.in. utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (por. art. 34 ust. 1 ww. ustawy).

W przedmiotowej sprawie fakt zaistnienia szkody powstałej w dniu 7 sierpnia 2019 roku w samochodzie marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) skutkującej powstaniem obowiązku wypłaty odszkodowania przez pozwanego

ubezpieczyciela oraz fakt wypłaty na rzecz poszkodowanego P. N. były bezsporne. Sporna pomiędzy stronami była wysokość uzasadnionych kosztów naprawy przedmiotowego pojazdu.

W zakresie uzasadnionych kosztów naprawy Sąd Rejonowy oparł się na ostatecznie niekwestionowanej przez strony opinii biegłego w dziedzinie rzeczoznawstwa samochodowego M. D.. Na podstawie tej opinii Sąd I instancji ustalił, że uzasadniony koszt naprawy pojazdu marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wynosi 24.374,39 zł brutto, przy wykorzystaniu wyłącznie oryginalnych części zamiennych z logo producenta pojazdu oznaczonych literą O, przy uwzględnieniu rzeczywistego zakresu uszkodzeń pojazdu powstałych na skutek zdarzenia drogowego z dnia 7 sierpnia 2019 roku, oraz przy zastosowaniu średniej stawki jednej roboczogodziny prac blacharsko-mechanicznych i lakierniczych w wysokości 110 zł netto.

Sąd Rejonowy wskazał, że odszkodowanie należne poszkodowanemu powinno obejmować wszystkie straty, które poszkodowany poniósł wskutek zaistnienia szkody, stanowiące normalne następstwo działania, z którego szkoda wynikła (art. 361 § 1 k.c.). W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł (damnum emergens) oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans) (art. 361 § 2 k.c.). Stosownie do treści art. 363 § 1 i 2 k.c. naprawienie szkody winno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalania odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał, iż poszkodowanemu powodowi przysługuje roszczenie o zwrot kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu sprzed kolizji, przy czym należy się zwrot wszelkich celowych i ekonomicznie uzasadnionych wydatków koniecznych do przywrócenia stanu poprzedniego. Zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela w przypadku ubezpieczenia OC jest tożsamy z wielkością zaistniałej szkody, co wynika z przepisu art. 822 § 1 i 2 k.c. Podobne stanowisko, co do zakresu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń przy likwidacji szkód z polis OC zajął Sąd Najwyższy, który stwierdził, że w myśl ogólnych przepisów prawa cywilnego obowiązkiem sprawcy, w tym wypadku ubezpieczyciela, jest pełne naprawienie szkody doznanej przez poszkodowanego (właściciela uszkodzonego pojazdu). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 5 listopada 1980 roku wydanym w sprawie o sygn. akt III CRN 223/80 (OSNC 1981/10/186) przywrócenie rzeczy uszkodzonej do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu jej do stanu używalności w takim zakresie, jaki istniał przed wyrządzeniem szkody. Jeżeli do osiągnięcia tego celu konieczne jest użycie nowych elementów (części), to poniesione na nie wydatki wchodzi w skład kosztów naprawienia szkody przez przywrócenie rzeczy (samochodu) do stanu poprzedniego. W konsekwencji powyższe wydatki obciążają osobę odpowiedzialną za szkodę (ubezpieczyciela).

W kontekście zarzutów pozwanego ubezpieczyciela co do obowiązku udokumentowania poniesionych rzeczywistych kosztów naprawy i obowiązku naprawienia tegoż pojazdu, Sąd I instancji przywołał stanowisko Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 27.06.1988 r., sygn. akt I CR 151/88), zgodnie z którym roszczenie o świadczenia należne od zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia komunikacyjnego odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego jest wymagalne niezależnie od tego, czy naprawa została już dokonana, wysokość świadczeń obliczać należy na podstawie ustaleń co do zakresu uszkodzeń i technicznie uzasadnionych sposobów naprawy, przy przyjęciu przewidzianych kosztów niezbędnych materiałów i robocizny według cen z daty ich ustalenia. Naprawa pojazdu przed uzyskaniem świadczeń z ubezpieczenia i jej faktyczny zakres nie ma zasadniczego wpływu na powyższy sposób ustalenia ich wysokości. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż szkodą poniesioną przez poszkodowanego jest sam fakt pogorszenia stanu należącego do niego pojazdu, a wysokość szkody uzależniona jest jedynie od ekonomicznie uzasadnionych kosztów jego naprawy bez względu na to, czy naprawa ta w ogóle nastąpiła lub ma nastąpić. W przypadku wystąpienia szkody częściowej zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do pokrycia kosztów dokonanej naprawy, niezależnie od tego czy naprawa została dokonana (wyrok SN

z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00) oraz czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza tą rzecz naprawić (wyrok SN z dnia 7 sierpnia 2003 r., IV CKN 387/01).

Sąd Rejonowy, odnosząc się do zarzutu pozwanego wskazującego na potrzebę uwzględnienia przy obliczeniu wysokości należnego odszkodowania „rabatów” na części zamienne i materiał lakierniczy, oferowanych przez dostawców współpracujących z ubezpieczycielem podniósł, iż ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej sprawy szkody nie jest władny narzucać jakichkolwiek stawek oraz podmiotów, z których usług poszkodowany może skorzystać naprawiając uszkodzony pojazd. Obowiązek współdziałania poszkodowanego w żadnym razie nie może oznaczać ograniczenia powyższych uprawnień. Poszkodowany nie ma bowiem obowiązku dokonywać zakupu części lub przeprowadzać naprawy pojazdu we wskazanym warsztacie naprawczym, a do tego w konsekwencji sprowadza się argumentacja ubezpieczyciela, dowodzącego, że określone części zamienne można zakupić w cenie odpowiednio niższej we wskazanym indywidualnie podmiocie. Poszkodowany ma prawo do tego, aby za ustaloną kwotę odszkodowania móc naprawić pojazd w wybranym warsztacie naprawczym, zaś rabaty nie są elementami powszechnie obowiązujących cen na rynku części zamiennych. Jeżeli w procesie wyceny wysokości szkody przyjmuje się czynniki niewystępujące na rynku lub też występujące sporadycznie, to należy uznać, że nie jest to obiektywna wycena kosztów naprawy pojazdu. Poszkodowany ma prawo nabyć części w miejscu swego zamieszkania i nie ma obowiązku ich zakupu od podmiotu funkcjonującego w innej miejscowości, co każdorazowo wiązać się musi także z czasem transportu oraz problemami w razie ewentualnej reklamacji. Wybór dostawcy stosownych materiałów czy części zamiennych niezbędnych do naprawy uszkodzonego pojazdu, choć oczywiście musi pozostawać racjonalny z punktu widzenia ekonomicznego, może być uzasadniony szeregiem innych czynników, np. jakością produktów konkretnego producenta. To samo dotyczy warsztatu naprawczego. Odnośnie zaś „rabatu” na części, wskazać należy, że ze złożonych przez pozwanego porozumień łączących go z warsztatami wynika, że rabaty będą udzielane przez punkty sprzedaży części i naliczane od ceny detalicznej obowiązującej w danym punkcie sprzedaży. Do porozumień dołączono listę punktów sprzedaży i tabele określające wysokość rabatów. Brak jest natomiast danych dotyczących cen detalicznych, od których miały być naliczane owe rabaty. Ceny detaliczne kształtowane są na zasadzie swobody umów, a zatem mogą pozostawać na różnym poziomie w różnych punktach. W sytuacji zatem, w której ostateczna cena uwzględniająca rabat, uzależniona jest od ceny wyjściowej, brak znajomości tej ostatniej uniemożliwia wyprowadzenie wniosku co do tego, że skorzystanie z oferty pozwanego (uwzględniającej rabaty na zakup części) pozwoliłoby obniżyć koszty naprawy. Nie można bowiem wykluczyć, że poprzez zastosowanie wysokiej ceny detalicznej ostateczna cena, jaką musiałby zapłacić poszkodowany nie odbiegałaby, bądź też odbiegałaby w niewielkim stopniu od tej, przyjętej w kalkulacji naprawy sporządzonej przez biegłego (vide wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie, sygn. akt IX Ca 178/19 z dnia 8 maja 2019 roku, wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu, sygn. akt I Ca 101/20 z dnia 13 maja 2020 roku, wyrok Sądu Rejonowego w Giżycku, sygn. akt I C 633/19 z dnia 10 marca 2020 r., źródło L.).

W związku z powyższym, zdaniem Sądu I instancji, w przypadku podjęcia decyzji o wyborze sposobu naprawienia szkody poprzez wypłatę kwoty odszkodowania na rachunek poszkodowanego jako miarodajne koszty naprawy pojazdu powinny być brane pod uwagę obiektywne i uśrednione koszty części na rynku, nie zaś koszty proponowane przez podmiot wskazany przez zakład ubezpieczeń.

Sąd meriti, biorąc po uwagę, iż uzasadniony koszt naprawy pojazdu wyniósł 24.374,39 zł brutto, wobec wypłacenia przez pozwanego przed procesem łącznie kwoty 20.203,86 zł tytułem odszkodowania za koszty naprawy, uznał powództwo w rozszerzonym zakresie za zasadne i zasądził w pkt 1 wyroku od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.170,53 zł.

Apelację od tego wyroku złożyła pozwana, zaskarżając go w zakresie pkt 1 - co do kwoty 3576,42 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 września 2019 roku do dnia zapłaty i w zakresie pkt 3 – w całości, skarżonemu orzeczeniu zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj:

a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodów poprzez:

i. nienadanie znaczenia okoliczności, że poszkodowanemu zaoferowano możliwość naprawy uszkodzonego pojazdu po cenach wskazanych w kalkulacji naprawy, wraz z rabatem na części zamienne oraz na materiały lakiernicze, z czego poszkodowany winien był skorzystać, co powinno skutkować uznaniem, że poszkodowany przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody,

b. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodu z opinii biegłego i pominięcie wniosków opinii w której biegły wskazał, iż:

i. pominięcie wniosku dowodowego o sporządzenie opinii biegłego, w której biegły miał wskazać uzasadnione koszty naprawy uszkodzonego pojazdu z uwzględnieniem rabatów na części zamienne i materiał lakierniczy, które zostały zagwarantowane poszkodowanemu przez pozwaną;

ii. nielogiczne przyjęcie, że naprawa na częściach nowych i oryginalnych bez loga producenta pojazdu (Q) oraz części oryginalnych (O) przywracające stan pojazdu sprzed szkody z uwzględnieniem rabatów na części zamienne w wysokości 10% oraz na materiały lakiernicze w wysokości 40% wskazanych przez stronę pozwaną nie ma znaczenia, gdyż poszkodowany nie ma obowiązku nabywania części po kwocie wskazanej z rabatem w sytuacji, gdy Sąd za pomocą biegłego ustalał hipotetyczne koszty przywracające pojazd do stanu sprzed szkody, a obie kalkulacje biegłego obejmowały te same jakościowo części – a w konsekwencji pominięcie, że naprawa pojazdu za kwotę z rabatami również przywracała pojazd do stanu sprzed szkody przy współpracy poszkodowanego z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a. art. 354 § 2 k.c. i art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji nieprawidłowe przyjęcie, że poszkodowany współpracował z pozwanym w procesie likwidacji szkody oraz dopełnił ciężących na nim obowiązków, w szczególności polegających na zapobieżeniu zwiększeniu się szkody, co skutkowało nieuzasadnionym zwiększeniem rozmiaru szkody;

b. art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie i w konsekwencji nielogiczne, błędne przyjęcie za uzasadnione nadmiernych kosztów naprawy pojazdu, które mogły być znacznie ograniczone bez żadnego uszczerbku dla poszkodowanego, gdyby zdecydował się skorzystać z oferty pozwanej;

c. art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że bez znaczenia dla sprawy jest możliwość nabycia części zamiennych i materiału lakierniczego w promocyjnych cenach, skoro nie ma znaczenia fakt, czy poszkodowany naprawił pojazd, co sprowadza się do przyjęcia przez Sąd, że wybór sposobu naprawienia szkody dokonany przez poszkodowanego ma wpływ na wysokość odszkodowania, tj. kwoty pozwalającej na restytucję;

d. art. 361 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji:

i. uznanie, że odszkodowanie z uwzględnieniem rabatowych cen części zamiennych i materiału lakierniczego nie stanowi pełnego odszkodowania, podczas gdy jest to kwota wystarczająca na pełne przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody i tym samym restytucję, a nadwyżka stanowi wzbogacenie poszkodowanego i nie pozostaje w związku ze szkodą,

ii. nieprawidłowe uznanie, że w granicach normalnego następstwa szkody mieszczą się koszty naprawy w kwocie znacznie wyższej, niż gwarantowane poszkodowanemu bez wpływu na zakres i jakość naprawy,

(...). niezasadne przyjęcie, że przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody powinno się odbyć poprzez naprawę na częściach nowych i oryginalnych w ich pełnej cenie wynikającej z programu audatex, podczas gdy z niespornego faktu wynika, że powód może nabyć te same części i materiał lakierniczy przy współpracy z pozwanym za kwotę znacznie niższą,

Wobec powyższego strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz stosunkowe rozdzielanie kosztów z uwzględnieniem zmiany rozstrzygnięcia przez Sąd II instancji, o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego na okoliczność uzasadnionych kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu z uwzględnieniem zaoferowanych poszkodowanemu rabatów na części zamienne (16%) oraz materiał lakierniczy (40%).

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, oraz o pominięcie wniosku dowodowego apelującego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna. Sąd II instancji pozytywnie ocenia sposób poczynienia i treść ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd meriti i w efekcie przyjmuje je za własne. Sąd Okręgowy pominął zgłoszony w apelacji wniosek skarżącego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego na okoliczność kosztów naprawy z uwzględnieniem rabatów proponowanych przez pozwanego, jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzający do przedłużenia postępowania, o czym będzie w poniższej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska skarżącego, iż w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nienadanie według skarżącego znaczenia okoliczności, że poszkodowanemu zaoferowano możliwość naprawy uszkodzonego pojazdu po cenach wskazanych w kalkulacji naprawy, wraz z rabatem na części zamienne w wysokości 16% oraz rabatem na materiały lakiernicze 40%, z czego poszkodowany winien był skorzystać. Kwestia wyliczenia wysokości odszkodowania z uwzględnieniem rabatów na części zamienne i materiały lakiernicze dyktowanych przez pozwanego a także możliwość wyboru zakładu spoza sieci napraw ubezpieczyciela, czy też nabycia części w tych zakładach przy wskazanych przez pozwanego rabatach nie ma żadnego związku z oceną dowodów, podlega ocenie wyłącznie w oparciu o przepisy prawa materialnego dotyczące m.in. minimalizacji szkody, współdziałania z ubezpieczycielem, sposobu naprawienia szkody. Do skutecznego postawienia zarzutu naruszenia prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c.), konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących ocenę dowodów dokonaną przez sąd, określenie, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając, lub zarzucenie sądowi, iż rażąco naruszył zasady logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego wraz w wykazaniem w jaki sposób do tego doszło oraz stwierdzeniem, że uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu ustalonego przez siebie, na podstawie własnej oceny dowodów stanu faktycznego. Skarżący orzeczenie sądowe, formułując zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może ograniczyć się do twierdzeń, że z dowodów wynika inny niż ustalony przez sąd stan faktyczny. Jest to bowiem wówczas traktowane jako swobodna, niepoparta jurystycznymi argumentami, dyskusja z sądem. Skarżący musi wykazać, że gdyby sąd pierwszej instancji nie naruszył wymienionych w art. 233 § 1 k.p.c. zasad oceny dowodów, to powinien dać wiarę środkom dowodowym przeciwnym do dokonanych ustaleń (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 grudnia 2018 r., V ACa 1541/17, LEX nr 2613476).

Sąd I instancji nie naruszył też przepisów art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. gdyż podnoszone przez skarżącego kwestie związane z przyjęciem w rozstrzygnięciu hipotetycznych kosztów naprawy w kontekście wieku pojazdu i jego historii, nieuwzględnieniu wniosków biegłego odnoszących się do kosztów naprawy pojazdu z rabatami stosowanymi w zakładach naprawczych związanych z pozwanym oraz wyliczonych z uwzględnieniem rabatów kosztów nie mają żadnego związku z oceną dowodów i podlegają ocenie wyłącznie w oparciu o przepisy prawa materialnego. Nadanie bowiem określonego znaczenia ustaleniom (bądź ich pominięcie jako nieistotnych), dokonanie oceny tych okoliczności bądź pominięcie ich jako nieistotnych na etapie rozstrzygnięcia sprawy odnosi się już do przyporządkowania (podciągnięcia) stanu faktycznego pod ogólną normę (regułę) prawną czyli subsumpcji określonej normy prawnej tj. stosowania prawa materialnego i nie ma żadnego związku ze stosowaniem do oceny wiarygodności i mocy dowodów (w kontekście dokonywanych ustaleń faktycznych) w/w przepisów. Wnioski wyciągnięte ze

wskazanych ustaleń i kwestionowane przez skarżącego podlegają więc ocenie w kontekście zgłoszonych zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, których naruszenie skarżący również zgłosił w przedłożonej apelacji. Opinia biegłego miała charakter wariantowy, uwzględniający podnoszoną przez stronę pozwaną możliwość nabycia części zamiennych i materiału lakierniczego z rabatami. Podkreślenia natomiast wymaga, iż opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny już zebranego w sprawie materiału wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Nie może ona natomiast sama być źródłem materiału faktycznego sprawy ani tym bardziej stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłego. Samo przedstawienie w opinii wariantu zgodnego ze stanowiskiem prezentowanym przez stronę postępowania, nie obliuguje sądu do jej przyjęcia

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji nie naruszył przepisów prawa materialnego pomijając przy ustalaniu wysokości odszkodowania oferowane przez rekomendowane przez pozwanego warsztaty rabaty na części zamienne i materiały lakiernicze.

W szczególności, Sąd I instancji nie naruszył art. 361 k.c. i art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 826 k.c. oraz art. 822 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. w zakresie odpowiedzialności gwarancyjnej pozwanego jako zakładu ubezpieczeń z tytułu kosztów naprawy pojazdu wyliczonej kosztorysowo w przedmiotowej sprawie nie uwzględniającej możliwość nabycia części zamiennych i materiałów lakierniczych przy uwzględnieniu wskazanych przez pozwanego rabatów. Jak bowiem słusznie zauważył Sąd I instancji pozwany nie wykazał, aby zasądzona w pozwie kwota nie odzwierciedlała kosztów przywrócenia pojazdu do stanu pierwotnego – po pierwsze nie zostało wykazane jakiej jakości były materiały lakiernicze, które były oferowane poszkodowanemu w cenie z rabatem, czy umożliwiały efektywną naprawę pojazdu, a po drugie nie była znana cena detaliczna tych materiałów obowiązująca w punkcie sprzedaży. Także w zakresie części zamiennych Sąd I instancji słusznie podniósł, iż brak oferty na poszczególne części do pojazdu poszkodowanego uniemożliwił ustalenie realnej ceny, jaką poniósłby poszkodowany na ich zakup.

W analizowanej sprawie poszkodowany wybrał naprawienie szkody poprzez świadczenie pieniężne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych ugruntowane jest stanowisko, według którego w wypadku częściowego uszkodzenia samochodu, odszkodowanie powinno stanowić równowartość kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego, przy czym naprawa samochodu i rzeczywiste poniesienie kosztów z tego tytułu nie jest warunkiem koniecznym dla dochodzenia odszkodowania (tak Sąd Najwyższy: w wyroku z 16 stycznia 2002 r., IV CKN 635/00 - publ. Lex nr 78370; w wyroku z 16 kwietnia 2002 r., V CKN 980/00 – publ. Lex nr 1171177; w wyroku z 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 - publ. Lex nr 55515).

W kontekście powyższego Sąd Odwoławczy nie widzi więc podstaw do uwzględnienia przy wyliczaniu kosztów naprawy pojazdu rabatów na części zamienne w wysokości 16 % oraz na materiały lakiernicze w wysokości 40 % oferowanych w warsztatach związanych z pozwanym zakładem ubezpieczeń, jeśli pozwany nie wykazał jakości tych materiałów oraz ich cen wyjściowych w ramach złożonej oferty umożliwiając ustalenie wysokości, po której poszkodowany mógł je nabyć. Należy bowiem zauważyć, iż rabat oznacza pewną zniżkę dla nabywcy od ustalonych standardowo cen towaru – nie jest więc ona równoznaczna z rzeczywistymi kosztami określonej usługi czy towaru i z tej przyczyny nie winna być uwzględniana w kosztorysie naprawy pojazdu, wobec czego brak jest podstaw do automatycznego obniżania cen części zamiennych i materiałów lakierniczych o wysokość rabatów proponowanych w warsztatach związanych z pozwanym zakładem ubezpieczeń. Należy też zauważyć, iż nawet w przypadku zakupu tych części od warsztatów oferujących ich sprzedaż z rabatem należy też uwzględnić koszty ich dostawy. Uwzględnianie rabatów przy wyliczaniu wysokości kosztów naprawy pojazdu do stanu pierwotnego prowadziłoby do sztucznego i zaniżonego, oderwanego od zasad rynkowych, wyliczenia wysokości tych kosztów – naruszałoby więc zasadę pełnego odszkodowania. Odszkodowanie powinno być natomiast ustalone w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości na wolnym rynku, a nie w określonej, związanej z zakładem ubezpieczeń, grupie warsztatów. Jeżeli w procesie wyceny wysokości szkody przyjmuje się czynniki niewystępujące na rynku lub też występujące sporadycznie, to należy uznać, że nie jest to obiektywna wycena kosztów naprawy pojazdu. Tym samym ustalona przez Sąd I instancji kwota odszkodowania nie naruszała w/w przepisów.

Sąd I instancji nie dopuścił się też uchybień w stosowaniu przepisów art. 354 § 2 k.c. i art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych przyjmując, iż obowiązek współdziałania z ubezpieczycielem w wykonaniu zobowiązania i dążenie do minimalizacji szkody nie oznacza obowiązku nabycia części zamiennych i materiałów lakierniczych z uwzględnieniem rabatów w warsztatach wskazanych przez pozwanego. Niewątpliwie strony stosunku zobowiązaniowego wynikającego z odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela mają obowiązek współdziałania (art. 354 § 2 k.c.). W ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, co oznacza, iż np. nie powinien on świadomie lub przez niedbalstwo nabywać części potrzebnych do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu po zawyżonej cenie. W przedmiotowej sprawie wysokość odszkodowania została ustalona w oparciu o opinię biegłego, którego kosztorys opierał się na cenach części oryginalnych, a w przypadku ich braku na częściach zamiennych porównywalnej jakości pochodzących od alternatywnych dostawców wymienionych w opinii – uwzględniała więc wskazaną wyżej zasadę współdziałania z ubezpieczycielem i zasadę minimalizacji szkody, gdyż z pewnością nie zawyżała cen części niezbędnych do naprawy pojazdu. Poszkodowany nie ma obowiązku korzystania z usług warsztatów wskazanych przez zakład ubezpieczeń i nabywania w nich części zamiennych – jego obowiązkiem jest jedynie dbanie o to, aby ubezpieczyciel nie poniósł nadmiernych, zawyżonych kosztów naprawy pojazdu. Przepis art. 354 k.c. określa, że wierzyciel nie może dowolnie żądać od dłużnika wykonania zobowiązania w sposób przez siebie określony. Obowiązki spoczywające na dłużniku nie mogą więc wykraczać poza te, które są określone treścią zobowiązania oraz jego celem społeczno-gospodarczym. Treść wskazanego przepisu reguluje więc nie tylko sposób wykonania zobowiązania, ale także jego granice. Dłużnik każdorazowo zobowiązany jest więc do takiego zachowania, które odpowiada kryteriom wykonania zobowiązania w chwili jego wykonywania (vide: Komentarz do art. 354 k.c., red. Osajda 2017, wyd. 16/W. Borysiak, w: Legalis), a w przedmiotowej sprawie jest nimi dokonanie naprawy pojazdu w wybranym przez poszkodowanego warsztacie przy kosztach nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu. Odszkodowanie powinno być ustalone w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości (vide: uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., III CZP 80/11, opubl. Biuletyn SN 2012/4). Z tych też względów i zarzut naruszenia powyższych przepisów należało uznać za niezasadny, a wniosek dowodowy zgłoszony w apelacji pominąć.

Wobec prawidłowości rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku oraz bezzasadności zarzutów sformułowanych w złożonym przez stronę pozwaną środka odwoławczym apelacja zostaje oddalona na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z wynikającą z art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zasądając od przegrywającego sprawę ubezpieczyciela koszty zastępstwa procesowego strony powodowej, obliczone w oparciu o § 10 ust. 1 pkt. 1 w związku z § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) na kwotę 450,00 zł.